

Comunicat de presă

După 5 ani, Cazul Poiana Mare supus deciziei CEDO

14 decembrie 2009

Vineri, 11 decembrie, Centrul de Resurse Juridice și Interights au înaintat Curții Europene a Drepturilor Omului o plângere în numele a cinci pacienți decedați la Spitalul de Psihiatrie Poiana Mare, în perioada ianuarie-februarie 2004. Spitalul are o tristă reputație în ceea ce privește abuzurile făcute asupra pacienților săi. Pe parcursul anilor 2002 și 2003, 155 de pacienți au murit în spital și alte 28 de persoane au murit în primele cinci luni ale anului 2004, cele mai multe în timpul lunilor de iarnă.

Cei în numele cărora s-a făcut plângerea sunt patru femei și un bărbat care sufereau de diverse probleme de sănătate mintală și care au petrecut perioade lungi, în unele cazuri toată viața, în instituții de îngrijire socială. Cauzele decesului celor cinci victime au ținut atât de slaba îngrijire medicală și tratament necorespunzător, cât și de condițiile de viață extrem de precare, inclusiv hrană și căldură insuficiente.

Cazurile prezentate ridică problema lipsei accesului la justiție al persoanelor cu dizabilități dar și a eșecului autorităților în a preveni numeroasele abuzuri săvârșite asupra persoanelor cu dizabilități aflate în instituțiile de îngrijire socială și în spitalele de psihiatrie. Organizațiile neguvernamentale speră ca o decizie pozitivă a CEDO să încurajeze serviciile în comunitate pentru persoanele cu dizabilități în defavoarea instituțiilor care găzduiesc astfel de persoane pe perioade lungi de timp.

Reclamanții cer CEDO să-și reconsidere cerințele în materia calității procesuale active astfel încât să permită Centrului de Resurse Juridice să înainteze plângerea în numele victimelor decedate. Actualele reguli ale Curții, care prevăd ca reclamanții decedați pot fi reprezentați doar de familiile lor, reprezintă bariere procedurale în fața accesului la justiție al persoanelor cu dizabilități mintale. Cele două organizații neguvernamentale consideră că reprezentarea acestor pacienți de către acestea în fața Curții este justificată prin faptul că aceștia nu au nicio rudă apropiată, că nici o altă reprezentare nu este posibilă și că Înalta Curte de Casație și Justiție a recunoscut deja Centrului de Resurse Juridice dreptul de acțiune în numele reclamanților. ONG-urile adaugă că admiterea de către Curte a acestei plângeri este în interesul respectării drepturilor omului.

Cazul subliniază condiția persoanelor care sunt adesea catalogate de autorități drept “cazuri sociale” – indivizi marginalizați care pot sau nu să aibă probleme de sănătate mintală înainte de a fi instituționalizați. Statutul lor social se datorează în mare măsură lipsei familiei sau altui suport din partea comunității, posibil în combinație cu alți factori cum ar fi lipsa unei locuințe ori a unui venit. În loc să le ofere ajutorul necesar prin servicii comunitare, autoritățile conduc persoane vulnerabile către instituțiile de îngrijire socială ori spitale psihiatrice, unde există puține pârghii procedurale care să le asigure dreptul la libertate și unde ei petrec perioade lungi de timp, de cele mai multe ori, toată viața.

Cazul relevă o imagine cuprinzătoare a dimensiunii abuzurilor neverificate care au loc în instituțiile de îngrijire socială, ca și discriminarea adânc înrădăcinată față de persoanele cu dizabilități mintale practică de autorități, inclusiv de către medici și personalul din spitale, de către propriile lor comunități și de publicul larg.

Făptuitorii acestor abuzuri sunt foarte rar pedepsiți, în ciuda existenței legilor care protejează persoanele cu dizabilități mintale și fizice. Deși Parchetul a inițiat, la presiunea CRJ, investigații asupra fiecăruia din

aceste cazuri petrecute între 2002-2004, în niciunul nu a fost găsit cineva responsabil din punct de vedere penal.

Spitalul de Psihiatrie Poana Mare este într-o localitate rurală izolată în sud-estul României, situat pe o suprafață de 26 de hectare, într-o clădire care a găzduit cazarma militară. Spitalul este, de asemenea, cunoscut ca loc de detenție al dizidenților politici în timpul regimului comunist. Din 1989 spitalul a fost folosit ca loc de internare pentru mai multe categorii de pacienți, inclusiv pacienți spitalizați în contextul procedurilor penale, persoane cu probleme de sănătate mintală sau dizabilități intelectuale, persoane suferind de tuberculoză. Spitalul a fost vizitat de Comitetul pentru Prevenirea Torturii de trei ori, în 1995, 1999 și 2004. De fiecare dată, Comitetul a emis un raport foarte critic privind condițiile din spital, cerând autorităților române să ia măsuri de urgență pentru remedierea situației. În ciuda recomandărilor Comitetului, situația de la Spitalul Poiana Mare a rămas mai mult sau mai puțin la fel până astăzi.

Nota

1. Pentru mai multe informații despre caz, vă rugăm accesați <http://www.interights.org/poiana-mare> sau să contactați Constantin Cojocariu ccojocariu@interights.org sau Pádraig Hughes phughes@interights.org, Centrul de Resurse Juridice, Georgiana Pascu, Program Manager, 0729.881.159, Catalina Radulescu, Lawyer, 0723.296.366
2. Centrul de Resurse Juridice acționează pentru crearea și funcționarea unui cadru legal și instituțional, care să asigure respectarea drepturilor omului și a egalității de șanse, pentru accesul liber la un act de justiție echitabil și contribuie la punerea în valoare a expertizei juridice în interesul tuturor persoanelor
3. Interights este o organizație internațională înregistrată în Marea Britanie (număr 292357) care promovează respectarea drepturilor omului prin folosirea legii. Acest lucru se întâmplă prin oferirea de expertiză legală pentru avocați, judecători, apărători ai drepturilor omului și alți parteneri preocupați de legislația internațională în materia drepturilor omului.